

Lasi. Vērtē. Analizē

VUGD
Madonas reģionā.

"Darām to, kas ir mūsu spēkos"

Valsts ugundsēzības un glābšanas dienests (VUGD) iekārtojumus sādzē par mūsu drošību un veseļību, steidzoties uz ugunsgrēku dzēšanas, kā arī dažadiem glābšanas darbiem. Katra situācija ir citādāka, nav vienādā notikumi.

Par šī gada pārbaudījumiem un izaicinājumiem stāsta VUGD Vidzemes reģiona pārvadītās Madonas daļas komandieris

ARNIS ŠMUGAIS.

— Kāds bijis šīs gads?

— Kopumā šīs gads daudz neatšķiras no ciemiem — katram gadalaikam savi izsaukumi. Ierasts, ka pavasarī tie ir kūlas ugunsgrēki, vasarā ir visdažādais spektrs — sākot ar glābšanas darbiem, nelielmiem sadzīviem ugunsgrēkiem. Savukārt rudens un ziemā nāk ar izsaukumiem, kas saistīti ar apkures ierīcēm. Bet visa gada garumā vairums izsaukumi, kuru iemesls ir neuzmanīga rīcība ar ugnimi.

Jas skatāmies vairāku gadu griezumā, kad tomēr ir izjuta, ka mūsu pušē lieli ugunsgrēki ir mazinājušies, bet izsaukumi uz glābšanas darbiem katrai gadu pieauga. Bet tas ir ne tikai Madonas pušē, bet visā Latvijā. Spektrs ir plašs, sākot ar dzīvniekiem, kuri nonākuši nelaimē, ceļu satiksmes negadījumiem, nolūkumiem kokiem u.c. Šogad izteikti daudz devāmies tieši uz izsaukumiem, kas saistīti ar ceļa braucamās daļas atbrīvošanu no kokiem pēc vētrām, sniegliem. Savukārt, runājot par kūlas ugunsgrēkiem, tendēce uzlabojas. Ir periodi, kad šādi ugunsgrēki ir vairāk, bet, skatoties kopumā, tie samazinās. Manā skatījumā, šāda pozitīva ležēme vērojama, jo lielākā uzmanība tiek vērsta uz teritoriju sakopšanu, par ko rūpejās gan zemes iepriekšēji, gan lukaaimnieki. Pirms daudziem gadiem ar bāzām tika gaidīts pavasars, jo izsaukumi bija joti daudz tieši uz kūlas ugunsgrēkiem. Šobrīd situācija uzlabojas.

Nemot vērā, ka vasara bijusi sausa, mūsu palīdzība mežu ugunsgrēkos tika lūgta vien dažas reizes. Šo ugunsgrēkus dzēš Valsts Meža dienesta vienības. Šogad jaunu VOLVO 12 tonnu ūdensdevēja autocisternu saņēma Valsts Meža dienesta Centrālvidzemes

Madonas daļas komandieris Arnis Šmugais.

virsmežniecības meža ugundsēzības stacija. Viņiem ir ļoti labs aprīkojums, kas paredzēts tieši dzēšanas darbiem. Šogad meža dienests lielsi tīcis galā pašu spēkiem. Ja viņiem nepieciešams mūsu atbalsts, braucamā paliņā.

Ziemas sezonā vairāk ir izsaukumi uz dzēšanas darbiem, kas saistīti ar sōdrēju degšanu dūmvados. Šeit gan der atcerēties, ka iepriekšēji arī atbildīgi par iepriekšēju dūmvado. Ugunsdrošības noteikumos ir noteikts, ka viendzīvokļa objekts pašam ir iepriekšējiem, ja viņš ir prot, ka tiešības tīrīt apkures ierīci, kā arī skursteni. Tomēr ir jāizvērtē, vai pats to var izdarīt kvalitatīvi. Varbūt labāk ir izmantot skurstenīšu apkalojums — skurstenīšu jātīra katru gadu pirms apkures sezonas, bet ik pā 5 gadi ir jāsāk sertificēt skurstenīšu apkures, meistar, kurš novērtēs vai turpmāk piecus gadus apkures ierīci būs droši ekspluatēt. Visbiežāk tie skurstenīšu, kas nav tīrīti vairākais uz gadiem. Braucot uz izsaukumiem, nereti nākas redzēt apkures sistēmas, kas ir kritiskā stāvoklis.

— Kā kopumā var vērtēt Madonas novadu?

— Gādājot aptuveni 200 izbraukumu uz dažadiem notikumiem. Tas ir atkarīgs no reģiona, kurā strādājam. Runājot kopumā par apkalojamo teritoriju, grības teikt, ka tā ir mierīga un droša, tomēr uz situāciju var skatīties divējādi. Mums mazāk ir glābšanas darbu ceļu satiksmes negadījumos, jo nav lielu magistrālu, līdz ar to, ka tās intensitāte nav tik liela.

Lielā mērā izsaukumu skaitu nosaka sezonāltie un laikapstākļi. Uzņemot sniegam, pieaug ceļu satiksmes negadījumi. Tādēļ ūdenstilpes pārkāpījas ar ledu, palielinās izsaukumu skaits uz glābšanas darbiem. Zemledus maksāknei ir iepāši cilveku grupa. Koldīz parādīs mazāk ledus kārtīnā, iргatīvā kāpt uz ledus. Viņi apzinās sekas, tomēr tās ignorē. Diemžēl jāatzīst, ja izsaukumi ir uz kādu tālaku teritoriju, ielūzušo ne vienmēr izdodas glābt. Protams, ir veiksmes stāsti, bet tādūr ir samērā maz. Jāteic, ka Madonas novadā šobrīd viss ir mierīgi.

Šobrīd aktuāli, tiesa ne mūsu reģionam, ir izsaukumi uz notikumiem, kur uz ceļiem uzkrītuši koki. Koki ir apsniguši, sniega smagums

tos nolauž. Šādu izsaukumu ir daudz, tomēr esmu pamanījis, ka mūsu novada cilvēki šādām situācijām lielākoties ir gatavi paši. Dzīvojot lauku reģionos, iedzīvotāji seko līdzīgi notiekosājām. Pieņemam, kad ir vēras vai šādi laikapstākļi, cilvēki paši atbrivo brakutuves. Protams, mēs reāgējam uz šādiem izsaukumiem, tomēr ne visi var gādīt mūsu ierašanos. Viens no mūsu uzdevumiem ir atbrīvot ceļa braucamā daļu, bet primāri mūsu uzdevums ir ugunsgrēku dzēšana un glābšanas darbi.

— Kādi ir lielākie izaicinājumi dienestā?

— Lielākie izaicinājumi ir smagie notikumi. Grūti ir tieši psiholoģiski, jo tā nav iekārta, kad redzam nepatikamus skatus, ari mirušos, kad tiek iekārtīti bēri. Ika brīdinās gādās ari tādi izsaukumi, tie paliek atmiņā. Pēc tam tiek pārdomāti, aizdomājamies par rīcību. Dienestā ir psihologi, atbalsta grupas, nepieciešamības gadījumā varam griezties pēc palīdzības.

— Savukārt 2026. gādā tiek plānots katastrofu centrs Raina ielā pie apvedceļa. Tā kā tiek plānota jauna ēka būvniecība, atrodoties pāreizējās telpās, netiek veikti lieli ieguldījumi. Šādās situācijās nevar. Telpās ir tiras, sakārtotas, ir silti. Lielākā problēma — nav, kur novietot tehniku. Ir divas garās, kurās varām novietot pamatu auto cisternas. Būtībāt arī auto kāpnēm, bet diemžēl nav telpu. Mūsdienu tehnikai ir lielāki apjomis, telpas vairs nebeilst mūsdienīgo tehniku gabarietim.

— Nodarbināto trūkuma dēļ VUGD izlaicīgi un periodiski uz laiku apturēja atsevišķu mazāk noslogoto posteņu darbību, kas rājīsā sašutuši sabiedrību.

— Ja ir nokomplektētas visas darbavietas, problēmu nav. Tās sākas struktūrvienībās, kurās trūkst darbinieki. Dienestam nācas plānot savu darbu un izlaicīgi slēgt posteņus. Madonas daļas ugundsēzības pakalpojumu nodrošināšanai Alsungas, Rojas, Ilūkstes, Livānu, Bulduru, Cesvaines, Varakļānu, Jaunelgavas, Kandavas, Vilakas, Daugavpils, Jaunpiebalgas un Rūjienas struktūrvienībā.

— Ugunsgrēsei glābēji, lai vai kā sagatavojušies dažādām situācijām, var sastapties ar neprognozējamiem draudiem, notikumiem savā darbā.

— Darbs ir interesants, un būtiski — tas nav vienēdīgs. Katrs izsaukums ir citādāks. Ir vadlīnijas, kā jārīkojas katrā situācijā, tomēr tās ir ļoti dažadas un nākas rast dažādus risinājumus. Nav divu vienādu izsaukumu, tāpēc kā viegli rīcību. Sevi nepārtraukt ierīcēt, ja ir mierīga un droša, tomēr uz situāciju var skatīties divējādi. Ari šobrīd turpināti braukt uz dežurām citos posteņos. Visbiežāk uz Ērgļiem, kur situācija ar darbiniekiem ir mazliet sarežģītāka.

— Vai prevencija ir augstā līmeni, vai izdodas iedzīvotājus sasniegt ar informatīvām publīkācijām?

— Jebkur, kur vien var, tiek rastas iespējas informēt sabiedrību par dažādām aktualitātēm un kampanjām. Cik daudz iedzīvotājot no tā uztver un panēm sev, atkarīgs no viņiem pašiem. Ir sabiedrības grupas, kurus ir vienāldzīgas, bet ir cilvēki, kuri pret to izturas atbildīgi.

— Atvērto dienuvārā ir plaši apmeklēta aktivitātē, kas lielu interesē rāisa tieši jaunāko bērnu vīdu. Liela interese ir tieši par aprīkojumu un tehniku. Ķīnu dienā vairākās ierodas pamatskolas vecuma bērni. Ľoti daudzi ierodas ielūkoties VUGD iekārtām un pauž savu vēlmī un interesī arī pašiem kļūt par ugundsēzībām glābējiem.

— Bet izmaksot iespēju, grību atgādināt iekārtnam — uzstādīt un regulāri pārbaujet dūmu detektoru vārā mājokli. Drošības prasības ir jāievēro katram pašam, jo pat ugunsdrošības noteikumos ir rakstīts, ka katra pienkāums ir nepielāgt ugunsgrēka iecīšanos. Tātad, ievērot drošības prasības ik uz soļa.

Šobrīd aktuāli, tiesa ne mūsu reģionam, ir izsaukumi uz notikumiem, kur uz ceļiem uzkrītuši koki. Koki ir apsniguši, sniega smagums

Tehniskajam nodrošinājumam ir būtiska nozīme

Valsts ugundsēzības un glābšanas dienesta (VUGD) darbības specifika nosaka, ka pakalpojuma pieejamību un kvalitāti būtiski ieteikmē dienestam pieejamais tehniskais nodrošinājums.

Tomēr VUGD rīcībā joprojām ir nepieciešams ugundsēzības autocisternu un citas tehnikas skaits. Turklat autocisternu lietošanas laiks būtiski (62 %) pārsniedz noteikto ietērīgās lietošanas termiņu — 10 gadi, bet 22 % jeb 52 autocisternas ekspluatācijā ir pat ilgāk par 30 gadiem. Pērn speciālo transportlīdzekļu iegādei no valsts budžeta līdzīgajiem pēšķirts finansējums 15,4 milj. eiro apmērā. 2022. gādā un 2023. gādā sakāmū VUGD iegādājas 24 speciālos ugundsēzības un glābšanas transportlīdzekļus, tādējādi kaut nedaudz uzlabojot VUGD autoparka stāvokli — aizstājot autocisternas, kuru ekspluatācijas termiņš ir beidzis un ar kuriem nav iespējams kvalitatīvi nodrošināt ugundsēzības un glābšanas darbus.

VUGD iegādājies divu marku speciālizētus automobilus — 13 paaugstinātās caurgājības Mercedes Benz UNIMOG 4x4 autocisternas, kas vairāk piemērots ugundsēzības darbu veikšanai lauku apvidū, nodrošinot labāko attiecību starp piegādāto ūdens daudzumu, caurgājību un darbu efektivitāti, un 11 ugundsēzības autocisternas IVECO 4x4 ar aprīkojumu darbu veikšanai pilsetvietā.

Aizvadītajā gādā jaunās Mercedes Benz UNIMOG izvietotas ugundsēzības un glābšanas pakalpojumu nodrošināšanai Alsungas, Rojas, Ilūkstes, Livānu, Bulduru, Cesvaines, Varakļānu, Jaunelgavas, Kandavas, Vilakas, Daugavpils, Jaunpiebalgas un Rūjienas struktūrvienībā.

Ari šajā gādā turpinājās piešķirta finansējuma appuve, un par atlīku no finansējumu tika iegādātas vēl vairākas Mercedes Benz UNIMOG autocisternas. Piegādātās autocisternas Mercedes Benz UNIMOG ir jaunā dizaina krāsojumu atbilstoši 2021. gādā apstiprinātajam Latvijas standartam LVS 63:2021 "Operatīvie transport-

teritoriju. Tāpat, ja nepieciešams meklēt apmaiņušos cilvēku. Ne visur iespējams izbraukt ar cisternu, bet kvadriekļi ir ērti šādas situācijās.

Savukārt Sandra Vējīja, Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā inspektorē Vidzemes reģionā, norāda: — Lai iedzīvotāji saņemtu kvalitatīvu un operatīvu VUGD sniegtu pakalpojumu, liela nozīme ir mūsdiņiem un modernām tehniskajam nodrošinājumam. Līdz šim investīcijas VUGD autotransporta atjaunošanai bija vienreizējais, nevis sistēmātisks, bet vārām varam vienīgi no sirds pateikt paldies par to, ka viņi dara sabiedrības labā. Dievs dod, lai mēs visi būtu pasargoti no netikas.

— Savukārt Sandra Vējīja, Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā inspektorē Vidzemes reģionā, norāda: — Lai iedzīvotāji saņemtu kvalitatīvu un operatīvu VUGD sniegtu pakalpojumu, liela nozīme ir mūsdiņiem un modernām tehniskajam nodrošinājumam. Līdz šim investīcijas VUGD autotransporta atjaunošanai bija vienreizējais, nevis sistēmātisks, bet vārām varam vienīgi no sirds pateikt paldies par to, ka viņi dara sabiedrības labā. Dievs dod, lai mēs visi būtu pasargoti no netikas.

— Jācer, ka situācija uzlabosies, jo manuprāt, ir aplami izlaicīgi apturēti posteņu darbību. Savulaik katrā pagātā bija ugundsēzību auto un pats ugundsēzījs, kas nepieciešamības gadījumā tika izsaukti un pirmsākums varēja aizstiegties uz notikumu.

VIEDOKLĀ

Svarīgs sabiedrībai

VUGD ir mūsu drošības garants, jo zinām, ka nonākot nelaimē, mēs saņemsim nepieciešamo palīdzību. Tomēr arī šiem dienestiem nav viegli — garās darba stundas, došanās uz izsaukumiem, kuri ne vienmēr ir vienkārši, ir emocionāli smags un nogurdinošs darbs. Visielāko gandarījumu sniedz pozitīvs iznākums un cilvēku novērtējums un pateicība.

Liezēriete Lilita Biker-niece: — Lai cik ļoti mēs vēlētos, lai tāds brīdis nepieciešāk, tomēr var nākties lūgt ugundsēzījām glābēji palīdzību. Lai gan mūsu gadījumā tās bija tikai kākums kokā, kurš saviem spē-

kiem netika lejā, VUGD darbs ir novērtējams. Esmu no sirds pateicīga par palīdzības sniegšanu. Nemot vērā apstākļus, darba specifiku un arī algu, kas tiek saņemta par to, ka vēlāk palīdzību, VUGD darbs ir neapskaužams. Manā skatījumā, valstī ņīfinansējā puse nav sakārtota. Darbs, ko veic ugundsēzījā glābēji, ir nepieciešami, ja vēlāk novērtējams. Savukārt Sandra Vējīja, Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā inspektorē Vidzemes reģionā, norāda: — Lai iedzīvotāji saņemtu kvalitatīvu un operatīvu VUGD sniegtu pakalpojumu, liela nozīme ir mūsdiņiem un modernām tehniskajam nodrošinājumam. Līdz šim investīcijas VUGD autotransporta atjaunošanai bija vienreizējais, nevis sistēmātisks, bet vārām varam vienīgi no sirds pateikt paldies par to, ka viņi dara sabiedrības labā. Dievs dod, lai mēs visi būtu pasargoti no netikas.

— Lielu satraukumu savulaik rāsīja ziņas par VUGD posteņu izlaicīgu slēgšanu. Savu nostāju par situāciju pauž varakļāniets Viktors Vilkauskas:

— Varakļānu novādā ir būtiski saglabāt ugundsēzīju depo, jo tas nodrošina ātru un efektīvu reakciju uz ugunsgrēkiem, avārijām un citiem ārkārtas gadījumiem šajā novādā. Depo ir vieta, kur glābājas ugundsēzīju transportlīdzekļi, aprīkojums un resursi, kas nepieciešami, lai aizsargātu iedzīvotāju dzīvību un ipāsumu.

Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju no Latvijas Ugundsēzīju atbilstošības VUGD ir pieļāvīs vairāku posteņu pagaidu struktūrvienību daļas. Tomēr vārām valdība un VUGD nav atrāvusi risinājumā ugundsē